

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-14780/2022-ERU

V Ostravě dne 31. března 2023

Č. j. 14780-13/2022-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-14780/2022-ERU, zahájeném dne 27. prosince 2022 z moci úřední podle ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti na ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněnou z přestupku, kterou je

fyzická osoba [redacted]
nar. [redacted], bytem [redacted]

ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon) ve znění účinném do 31. prosince 2021 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněná z přestupku, fyzická osoba [redacted] nar. [redacted] bytem [redacted] (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinnou ze spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona**, kterého se z nedbalosti dopustila tím, že v rozporu s ust. § 62 odst. 2 písm. f) energetického zákona v blíže neurčené době, minimálně do dne 17. května 2021 v bytové jednotce [redacted] umístěné ve druhém nadzemním podlaží bytového domu č. [redacted] na adrese [redacted] v odběrném místě EIC [redacted] v postavení zákazníka neudržovala odběrné plynové zařízení, a to konkrétně plynový kotel typu IMMERGAS NIKE STAR 24 3E (dále též jen „OPZ“), v takovém stavu, aby nedošlo k ohrožení života, zdraví či majetku osob.

II.

Podle ust. § 90 odst. 4 energetického zákona se účastníkovi řízení za spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši**

10 000 Kč (slovy: deset tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10123.

III.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

1 000 Kč (slovy: jeden tisíc korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 10123.

O d ů v o d n ě n í

I. Zjištění předcházející správnímu řízení

- [1] Správní řízení je zahajováno na základě zjištění Energetického regulačního úřadu (dále také jen „Úřad“, či „správní orgán“) vyplývajících ze spisu Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Ústeckého kraje, Územního odboru Děčín, 1. oddělení obecné kriminality, sp. zn. [REDACTED] (dále jen „podnětový spis“), který byl Úřadu doručen dne 6. června 2022. Podnětový spis byl do spisu nadepsaného správního řízení vložen záznamem č. j. 14780-2/2022-ERU ze dne 12. září 2022.
- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spisu sp. zn. OSR-14780/2022-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

II. Průběh správního řízení

- [3] Dne 27. prosince 2022 Energetický regulační úřad zahájil nadepsané správní řízení doručením Oznámení o zahájení řízení č. j. 14780-6/2022-ERU ze dne 7. prosince 2022. Toto oznámení bylo účastníkovi řízení na jeho adresu evidovanou v registru obyvatel, tj. [REDACTED] doručeno fikcí podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu.
- [4] Vyrozuměním č. j. 14780-7/2022-ERU ze dne 12. ledna 2023 správní orgán účastníka řízení informoval o ukončení sběru podkladů pro vydání rozhodnutí v nadepsaném řízení. Současně účastníka řízení informoval o jeho procesních právech a stanovil mu lhůtu pro případné vyjádření a předložení informací o jeho majetkových poměrech. I toto vyrozumění bylo účastníkovi řízení doručeno fikcí podle ust. § 24 odst. 1 správního řádu.
- [5] Správní orgán ze spisového materiálu k nadepsanému řízení zjistil, že účastník řízení může fakticky přebývat v bytové jednotce domu č. [REDACTED] na adrese [REDACTED] kde došlo k jeho otravě plynem. V souladu se zásadou vstřícnosti veřejné správy a zásadou slyšení podle ust. § 4 správního řádu zaslal účastníkovi řízení na tuto adresu opakované vyrozumění o vedení nadepsaného řízení č. j. 14780-8/2022 ze dne 15. února 2023. Přílohou tohoto vyrozumění byly i kopie dokumentů vedených pod č. j. 14780-7/2022-ERU a č. j. 14780-6/2022-ERU.
- [6] V reakci na toto opakované vyrozumění účastník řízení požádal správní orgán o zaslání kopií dokumentů obsažených ve spisu nadepsaného řízení, a to na adresu [REDACTED]. Současně účastník řízení požádal o prodloužení lhůty k vyjádření v rámci nadepsaného řízení. Tuto žádost účastník řízení odůvodnil hospitalizací své právní zástupkyně.
- [7] Spolu s přípisem č. j. 14780-11/2022-ERU ze dne 21. února 2023 správní orgán zaslal účastníkovi řízení na požadovanou adresu kopie správního spisu na DVD nosiči. Současně účastníkovi řízení sdělil, že jeho vyjádření očekává ve lhůtě 20 kalendářních dnů od doručení přípisu.
- [8] Účastník řízení se k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádřil podáním ze dne 10. března 2023, evidovaným pod č. j. 14780-12/2022-ERU.

III. Popis skutkového stavu

- [9] Z obsahu spisu evidovaného pod sp. zn. OSR-14780/2022-ERU, zahrnujícího podnětový spis, správní orgán zjistil zde popsany skutkový stav.
- [10] Pan [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED] (dále též jen „[REDACTED]“), podle kupní smlouvy ze dne 26. dubna 2021 nabyl do vlastnictví bytovou jednotku č. [REDACTED]

umístěnou ve druhém nadzemním podlaží bytového domu č. [REDAKCE] na adrese [REDAKCE] (dále též jen „bytová jednotka“). K vytápění a ohřevu teplé vody v bytové jednotce sloužilo OPZ, umístěné v kuchyni bytové jednotky.

- [11] Pan [REDAKCE] je otcem bývalého přítele účastníka řízení. Bytovou jednotku přenechal k užívání účastníkovi řízení. Klíče předal účastníkovi řízení dne 27. dubna 2021 s tím, aby se do bytové jednotky účastník řízení se svou šestiletou dcerou přestěhoval. Zajistit revizi OPZ plánoval pan [REDAKCE] posléze, s předběžným termínem v červnu 2021. Na žádost účastníka řízení pan [REDAKCE] OPZ v bytové jednotce pomohl zprovoznit dne 1. května 2021.
- [12] Jakožto zákazník v odběrném místě bytové jednotky byl účastník řízení u příslušného provozovatele distribuční soustavy plynu evidován ode dne 5. května 2021.
- [13] Dne 6. května 2021 účastník řízení užíval OPZ k ohřevu vody, když se spustil detektor oxidu uhelnatého (CO) hlásící nebezpečnou koncentraci tohoto plynu. Účastník řízení detektor přemístil z kuchyně, kde bylo OPZ umístěno, do jiné místnosti a otevřel balkonové dveře. Detektor pak utichnul. Pak se však detektor opětovně rozezněl a účastník řízení jej proto umístil na balkon. Tam detektor opět utichnul.
- [14] O několik dnů později si účastník řízení v koupelně bytové jednotky napouštěl vanu teplou vodou, když mu zkolaboval pes. Následně během večera zkolaboval i účastník řízení. Účastník řízení se následujícího dne, cca ve 4:00 ráno probudil a přes bolesti pak odešel do práce. Kolaps psa účastník řízení přisuzoval nevolnosti z granulí, vlastní kolaps psychickému vypětí.
- [15] Dne 17. května 2021 s účastníkem řízení v bytové jednotce pobývala i jeho šestiletá dcera. Po spuštění OPZ při napouštění vany v koupelně, kde běžel i ventilátor, účastník řízení zaregistroval kolaps psa a křeče své dcery. Následně účastník řízení zkolaboval také. V časných ranních hodinách dne 18. května 2021 se účastník řízení probral a obvolal svou rodinu. Ta účastníkovi řízení přivolala lékaře. Dcera účastníka řízení pak v bytové jednotce otevřela okno a s účastníkem řízení posečkala na příjezd lékařů. Ti účastníka řízení odvezli do nemocnice k ošetření. Dcera účastníka řízení lékařské ošetření nepotřebovala. Podle pana [REDAKCE] po hospitalizaci účastníka řízení nepoužívalo.
- [16] Hospitalizace účastníka řízení v důsledku zjištěné závažné otravy oxidem uhelnatým trvala cca 10 týdnů. I poté přetrvávaly jeho zdravotní potíže.
- [17] Z odborného vyjádření pana [REDAKCE] pořízeného dne 16. června 2021 na základě kontroly rozvodů plynu v bytové jednotce (od plynoměru umístěného před bytovou jednotkou ke spotřebičům v bytové jednotce) realizované dne 4. června 2021 vyplývá, že rozvody nebyly schopny bezpečného a spolehlivého provozu. Odborné vyjádření jakožto závady a nedostatky posuzovaných rozvodů mj. jmenuje nedostatečný přívod spalného vzduchu pro OPZ, částečné zanesení hořáku a tepelného výměníku OPZ, nebo umístění digestoře v prostoru OPZ.
- [18] Ve znaleckém posudku č. [REDAKCE] ze dne 29. listopadu 2021 se podává, že pro bezpečný provoz OPZ bylo klíčové zajištění dostatečného přísunu vzduchu. Plynové spotřebiče tohoto typu totiž standardně odebírají vzduch pro spalování z prostoru, v němž jsou umístěny a spaliny odvádějí do vnějšího ovzduší tzv. spalínovou cestou. Při nedokonalém servisu a čištění tohoto typu plynového spotřebiče nebo nedostatečném přívodu spalovacího vzduchu dochází k tzv. nedokonalému spalování. Při tom vzniká životu nebezpečný CO vracející se do prostoru, v němž je spotřebič instalován. Významnou roli v dynamické rovnováze pak hrají i „zakázané“ spotřebiče, které mohou vyvolat změnu proudění spalín, např. digestoře. Pro bezpečný provoz OPZ posudek jako stěžejní jmenoval tyto zásady:
- roční pravidelný servis vč. vyčištění výměníku,
 - přístup dostatečného množství vzduchu,
 - pravidelná kontrola spalínové cesty,
 - kontinuální měření množství CO v ovzduší.

- [19] Posudek dále popisuje, že OPZ bylo v nevyhovujícím technickém stavu, což potvrdilo i výše citované odborné vyjádření pana [REDACTED]. Jako zásadní pochybení posudek shledal nedostatečný servis OPZ.

IV. Právní hodnocení

IV. I. Použitá právní úprava

- [20] Podle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.
- [21] Podle ust. § 2 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přešupek posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku příznivější. Podle ust. § 2 odst. 6 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pachateli uložit vždy jen takový druh správního trestu, který dovoluje uložit zákon účinný v době, kdy se o přestupku rozhoduje.
- [22] Ve smyslu ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky se přestupkem rozumí společensky škodlivý protiprávní čin, který je v zákoně za přešupek výslovně označen a který vykazuje znaky stanovené zákonem, nejde-li o trestný čin.
- [23] Z hlediska posouzení odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání a uložení správního trestu jsou rozhodnými právními úpravami zákon o odpovědnosti za přestupky a energetický zákon.
- [24] Zákon o odpovědnosti za přestupky byl od doby spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován naposledy zákonem č. 417/2021 Sb., kdy tato novela nabyla účinnosti dne 1. února 2022. Energetický zákon byl v době od spáchání vytýkaného jednání účastníkem řízení novelizován naposledy zákonem č. 19/2023 Sb., kdy tato novela nabyla účinnosti dne 24. ledna 2023.
- [25] S ohledem na ust. § 2 odst. 1 a 6 zákona o odpovědnosti za přestupky proto správní orgán porovnal všechna relevantní ustanovení energetického zákona a jeho novelizovaného znění a dospěl k závěru, že ustanovení relevantní pro právní hodnocení jednání účastníka řízení, a též trestnost tohoto jednání z hlediska podřazení porušení právní povinnosti pod kategorií přestupku, zůstala obsahově totožná. Správní orgán proto neshledal důvod k použití zákona pozdějšího a postupoval při posuzování odpovědnosti účastníka řízení za vytýkané jednání i při ukládání sankce podle právní úpravy účinné v době, kdy bylo spácháno (tj. podle energetického zákona a zákona o odpovědnosti za přestupky).

IV. II. Obecný právní rámec

- [26] Přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona se dopustí fyzická osoba tím, že poruší některou z povinností stanovených v § 22 odst. 3, § 28 odst. 2 písm. a) až f), h), j), k) nebo v § 28 odst. 7 nebo některou z povinností stanovených v § 62 odst. 2 písm. b) až i) nebo v § 62 odst. 4 energetického zákona.
- [27] Podle ust. § 62 odst. 2 písm. f) energetického zákona je zákazník povinen udržovat odběrné plynové zařízení v takovém stavu, aby se nestalo příčinou ohrožení života, zdraví či majetku osob, a v případě zjištění závady tuto bez zbytečného odkladu odstranit.
- [28] Podle ust. § 2 odst. 2 písm. b) bodu 25. energetického zákona je zákazníkem osoba, která nakupuje plyn pro své vlastní konečné užití v odběrném místě.
- [29] Podle ust. § 2 odst. 2 písm. b) bodu 4. energetického zákona je odběrným místem místo, kde je instalováno odběrné plynové zařízení jednoho zákazníka, do něhož se uskutečňuje dodávka plynu měřená měřicím zařízením.

[30] Podle ust. § 2 odst. 2 písm. b) bodu 5. energetického zákona jsou odběrným plynovým zařízením veškerá zařízení počínaje hlavním uzávěrem plynu včetně zařízení pro konečné využití plynu, vyjma měřicího zařízení.

IV. III. Právní posouzení skutku

[31] V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty přestupku neudržování odběrného plynového zařízení v takovém stavu, aby se nestalo příčinou ohrožení života, zdraví či majetku osob. V případě zjištění závady je zákazník povinen tuto bez zbytečného odkladu odstranit.

[32] Z výše citovaného odborného vyjádření a znaleckého posudku vyplývá, že účastník řízení svou povinnost udržovat OPZ v takovém stavu, aby se nestalo příčinou ohrožení života, zdraví či majetku osob neplnil, a to minimálně do dne 17. května 2021. Tehdy došlo k jeho otravě plynem zapříčiněné závadným stavem OPZ. Závadný stav OPZ, resp. stav, ve kterém bylo OPZ příčinou ohrožení života a zdraví osob, byl podle výše popsaných zjištění způsoben tím, že účastník řízení OPZ provozoval, ačkoli OPZ mělo zanesený hořák, tepelní výměník a nedostatečný servis.

[33] Fakt, že OPZ nebylo udržováno v takovém stavu, aby se nestalo příčinou ohrožení života, zdraví či majetku osob, potvrzuje právě skutečnost, že účastník řízení se tímto přinejmenším dne 17. května 2021 otrávil. Konkrétní nedostatky, které nevyhovující stav OPZ způsobovaly, správní orgán odvozuje z výše citovaného odborného vyjádření a znaleckého posudku. Jde tedy o nedostatečný přívod spalného vzduchu pro OPZ, zanesení hořáku a tepelného výměníku OPZ a s tím související absenci pravidelného servisu OPZ. Tyto nedostatky přitom zjevně musely existovat v době otravy účastníka řízení plynem, když:

- k otravě došlo dne 17. května 2021,
- odborný posudek byl vyhotoven na základě prověrky ze dne 4. června 2021,
- znalecký posudek vycházel z informačních zdrojů vytvořených bezprostředně po otravě,
- OPZ po otravě využíváno nebylo, což podle spisového materiálu potvrdil pan ██████████

V části 6.8 znaleckého posudku se konečně výslovně podává, že „pokud by se provedl řádný servis a vyčištění kotle spolu s pravidelnou kontrolou spalné cesty, nemusela by se nehodová událost vůbec stát“.

IV. IV. Formální a materiální stránka přestupku

[34] Správní orgán v rámci správního řízení prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 62 odst. 2 písm. f) energetického zákona, a to tím, že OPZ neudržoval v takovém stavu, aby se nestalo příčinou ohrožení života, zdraví či majetku osob. Byly tak naplněny formální znaky přestupku podle ust. 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona.

[35] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.

[36] V důsledku nežádoucího stavu provozovaného OPZ byl na životu a zdraví ohrožen nejen účastník řízení jako zákazník sám, ale mohlo dojít i k ohrožení ostatních osob obývajících bytovou jednotku. To se výslovně podává ve znaleckém posudku. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za přestupek, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat. Lze tedy obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti.

V daném případě jsou naplněny formální znaky přestupku, zároveň je přítomen i materiální znak ve formě minimálně nepatrné. Výše uvedené plně koresponduje rovněž s preventivně-ochrannou funkcí správního trestu. Správní orgán tak konstatuje, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona.

IV. V. Odpovědnost za přestupek

- [37] Fyzická osoba je za přestupek odpovědná, pokud svým zaviněným jednáním naplnila znaky přestupku, nebo jeho pokusu, v rozhodné době byla příčetná a dovršila patnáctý rok věku.
- [38] Výše v části IV.IV. tohoto rozhodnutí je popsáno, že účastník řízení znaky přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona v blíže neurčené době, minimálně do dne 17. května 2021, naplnil. Stejně tak je zřejmé, že účastník řízení od doby, kdy je evidován jako zákazník odebírající plyn v bytové jednotce dovršil patnáctého roku věku a je příčetný. Předmětného přestupku se účastník řízení dopustil zaviněným jednáním ve formě nevědomé nedbalosti podle ust. § 15 odst. 3 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky. Účastník řízení podle svého vyjádření v rámci nadepsaného řízení nevěděl, že OPZ může být ve stavu, který mohl vést k ohrožení života nebo zdraví osob. Podle správního orgánu však o této skutečnosti účastník řízení vědět měl. Správní orgán od účastníka řízení vyžaduje alespoň minimální opatrnost. Účastník řízení si měl stav OPZ prověřit před započítím s jeho používáním, rovněž pak poté, co došlo k detekci CO hlásičem a prvnímu kolapsu účastníka řízení. Vzhledem k těmto okolnostem účastník řízení o tom, že může ohrozit zájem chráněný ust. § 62 odst. 2 písm. f) energetického zákona, vědět měl.
- [39] Znaky odpovědnosti účastníka řízení za přestupek proto byly naplněny. Správní orgán současně v okolnostech případu neshledal žádnou, která by způsobovala zánik odpovědnosti účastníka řízení, nebo okolnost vylučující protiprávnost jeho jednání.
- [40] Lze tedy uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona, kterého se dopustil porušením ust. § 62 odst. 2 písm. f) energetického zákona. Správní orgán proto přistoupil k uložení správního trestu.

IV. VI. Návrhy a námítky účastníka řízení a jejich vypořádání

- [41] Účastník řízení ve svém vyjádření ze dne 10. března 2023 popsal, že po předání bytové jednotky panem [REDAKCE] se domníval, že OPZ je v pořádku. Za nehodovou událostí účastník řízení vidí velké podcenění situace panem [REDAKCE]. Kdyby tento účastníka řízení upozornil na absenci dokumentace o revizích OPZ, účastník řízení by stěhování do bytové jednotky oddálil. [REDAKCE] měl podle účastníka řízení bezpečnost OPZ jako vlastník bytové jednotky zajistit. Svou chybu účastník řízení odmítl.
- [42] Správní orgán považuje námitku účastníka řízení za nedůvodnou. Z ust. § 62 odst. 2 písm. f) energetického zákona vyplývá, že odpovědnost za bezpečnost OPZ nesl v oblasti energetického práva účastník řízení, jakožto osoba odebírající do OPZ plyn (zákazník). Bylo proto věcí účastníka řízení, aby stav OPZ řádně prověřil. Tím spíše za situace, kdy v bytové jednotce detektor CO hlásil přítomnost tohoto plynu a účastník řízení již jednou zkolaboval. Pan [REDAKCE] zákazníkem vzhledem k bytové jednotce nikdy nebyl. V jeho postupu lze spatřovat jistou neopatrnost, avšak tato vzhledem k výše uvedenému nezpůsobuje přestupkovou odpovědnost a jednání účastníka řízení nijak neomlouvá.
- [43] Správní orgán se současně pozastavuje nad tím, že účastník řízení ve vyjádření ze dne 10. března 2023 neprojevil ani minimální sebereflexi a za viníka celé události označil pana [REDAKCE] event. jiné osoby. Správní orgán tuto skutečnost nekladl účastníkovi řízení k tíži při úvahách ohledně výše ukládané pokuty, neboť ze strany účastníka řízení šlo o legitimní procesní taktiku. Současně však, v rámci zajištění výchovné funkce přestupkového řízení i ukládané sankce, správní orgán účastníka řízení upozorňuje, že jeho jednání předcházející otravě plynem (zejména postupné přesouvání detektoru CO) se mírou lehkovážnosti vymyká zjištěním správního orgánu u jiných případů otravy plynem, které

správní orgán řešil v rámci vlastní dozorové praxe. Proto správní orgán na budoucí potřebnou opatrnost účastníka řízení při nakládání s jakýmkoli energetickými spotřebiči důrazně apeluje.

V. Uložení správního trestu

- [44] Podle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či zveřejnění rozhodnutí o přestupku. Podle ust. § 36 zákona o odpovědnosti za přestupky lze správní trest uložit samostatně nebo spolu s jinými správními tresty. Napomenutí nelze uložit spolu s pokutou.
- [45] Z povahy provedení přestupku nepřipadá v úvahu uložit účastníkovi řízení správní trest propadnutí věci nebo náhradní hodnoty ve smyslu ust. § 48 a ust. § 49 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť předmětné OPZ účastníkovi řízení nepatří a takový trest by navíc byl nepřiměřený. Uložení správního trestu ve formě zákazu činnosti či zveřejnění rozhodnutí o přestupku ve smyslu ust. § 47 odst. 2 a ust. § 50 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky přichází v úvahu jen tehdy, pokud to zákon výslovně stanoví. Energetický zákon uložení těchto druhů trestu neumožňuje. V posuzovaném případě je tak možno účastníkovi řízení uložit pouze trest ve formě napomenutí nebo pokuty.
- [46] K uložení správního trestu ve formě napomenutí v nyní posuzované věci správní orgán neshledal důvod, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky, neboť by takový trest byl nepřiměřeně nízký. Správní orgán proto v daném případě vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné uložit správní trest ve formě pokuty.
- [47] V projednávaném případě ani nebude aplikován institut upuštění od správního trestu podle ust. § 43 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, vzhledem k (i) povaze a závažnosti přestupku a jeho následkům, (ii) rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu v obdobných nebo shodných případech. V posuzovaném případě nebyly naplněny ani podmínky upuštění od správního trestu podle ust. § 43 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, což je blíže vysvětleno níže.
- [48] Nadto správní orgán uvádí, že ukládání správního trestu formou pokuty zcela odpovídá rozhodovací praxi Energetického regulačního úřadu v obdobných nebo shodných případech. Energetický regulační úřad je při stanovení výše trestu vázán svou vlastní ustálenou rozhodovací praxí, od které se může odchýlit pouze toliko v odůvodněných případech a z legitimních důvodů, přičemž musí být dbáno účelu trestu, kterým je ochrana konkrétních zájmů společnosti.
- [49] Podle ust. § 46 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky lze pokutu uložit ve výši stanovené zákonem. Není-li výše pokuty zákonem stanovena, pokutu lze uložit ve výši nepřesahující částku 1 000 Kč.
- [50] Za přestupek podle ust. § 90 odst. 1 písm. e) energetického zákona lze uložit podle ust. § 90 odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 100 000 Kč.
- [51] Při stanovení výše pokuty je správní orgán povinen přihlídnout ke všem zjištěným skutečnostem. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem. V neposlední řadě se správní orgán při stanovení výše pokuty zabýval též osobou účastníka řízení jakožto pachatele.
- [52] Povaha a závažnost přestupku je podle ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky dána zejména:
- a. významem zákonem chráněného zájmu, který byl přestupkem porušen nebo ohrožen;
 - b. významem a rozsahem následku přestupku;
 - c. způsobem spáchání přestupku; a
 - d. okolnostmi spáchání přestupku.

- [53] Význam chráněného zájmu, tedy majetek, avšak zejména život a zdraví osob, považuje správní orgán za hodnoty nejvyšší. Proto ohrožení tohoto chráněného zájmu hodnotí správní orgán jako okolnost mimořádně zvyšující závažnost projednávaného přestupku.
- [54] Co do rozsahu a významu následku spáchání přestupku správní orgán naopak bere v potaz, že hlavním nositelem tohoto negativního následku byl účastník řízení sám. Fakt, že nejvýznamnější následek svého protiprávního jednání, tj. závažné zdravotní komplikace i obavy o život své nezletilé dcery a psa, nesl sám účastník řízení, správní orgán při úvahách o výši trestu zohlednil snížením pokuty, neboť zásadní postih účastníka řízení podle správního orgánu představují právě zde popsané následky.
- [55] Způsob a okolnosti spáchání přestupku se oproti jiným obdobným přestupkům vymykají lehkovážností účastníka řízení který ignoroval hlášení detektoru CO i vlastní kolaps. Tato lehkovážnost účastníka řízení podle správního orgánu činí způsob a okolnosti spáchání přestupku oproti standardům závažnějšími.
- [56] Jako polehčující okolnost správní orgán naopak vyhodnotil, že mezi nastěhováním účastníka řízení do bytové jednotky a jeho otravou uplynula krátká doba. Ta omezovala možnost zajistit odpovídající prověrku stavu OPZ. Polehčující okolností je rovněž fakt, že účastník řízení spáchal projednávaný přestupek z nedbalosti (tedy nikoli úmyslně) a není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti správního orgánu.
- [57] Existenci dalších polehčujících nebo přitěžujících okolností správní orgán po prostudování spisu nadepsaného řízení neshledal.
- [58] Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.
- [59] Podle judikatury českých soudů musí konkrétní forma postihu a jeho výše působit natolik silně, aby od podobného jednání odradila i ostatní nositele obdobných povinností, jaké přísluší účastníku řízení. Zároveň musí být postih dostatečně znatelný v materiální sféře pachatele, aby v něm byla dostatečně obsažena i jeho represivní funkce, aniž by však byl pro něj likvidačním. To znamená, že uložená pokuta musí být v takové výši, aby byla způsobilá plnit své základní funkce, tedy funkci represivní a preventivní. Toho je schopná jen v případě, že je natolik významná pro daného rušitele, že se mu porušení právních povinností v ostatních případech nevyplatí. Pokuta musí tedy mít pro pachatele odstrašující účinek, aby se obával možné sankce a nedocházelo k opětovnému porušení právních povinností z jeho strany.
- [60] Rovněž je nutno přihlídnout k tomu, že majetkové poměry pachatele nejsou jediným kritériem pro stanovení výše pokuty, nicméně sankce by neměla být vzhledem ke svému účelu nepřiměřená.
- [61] Trest v podobě pokuty lze ukládat nejen těm subjektům, které mají k jejímu okamžitému uhrazení dostatečné volné finanční prostředky. Z rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 236/2014-85 ze dne 17. dubna 2015 dále vyplývá, že ani záporný výsledek hospodaření podnikatele by nebyl překážkou pro uložení pokuty a automaticky neznamená, že každá uložená pokuta by byla likvidační. Je totiž třeba hodnotit celkovou situaci účastníka řízení.
- [62] Nejvyšší správní soud v usnesení č. j. 1 As 9/2008-133 ze dne 20. dubna 2010 dále mj. vyslovil, že „*bude tedy záležet především na účastníku řízení, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační důsledky, tím, že správnímu orgánu poskytne základní údaje o svých osobních a majetkových poměrech a tyto také věrohodným způsobem doloží či umožní správnímu orgánu,*

aby ověřil jejich pravdivost“. Na tyto závěry odkazuje navazující judikatura Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek č. j. 4 As 238/2020-46 ze dne 22. ledna 2021.

- [63] Podle správního orgánu ukládaná sankce, tj. pokuta ve výši 10 000 Kč, není nepřiměřenou ani likvidační. Účastník řízení v rámci správního řízení své majetkové poměry ani přes výzvu správního orgánu nijak nedoložil. Ze správního spisu vyplývá, že účastník řízení má vyživovací povinnost k nezletilé dceři. Správnímu orgánu nezbylo než si úsudek o ostatních majetkových poměrech účastníka řízení a možných dopadech ukládané pokuty učinit odhadem. Podle správního orgánu ukládaná sankce, tj. 10 000 Kč, nepřiměřenou ani likvidační není.
- [64] Podle dostupných údajů zveřejněných na webu Českého statistického úřadu (informace online dostupné zde: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-4-ctvrtleti-2022>) dosahovala průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnanců ve čtvrtém čtvrtletí roku 2022 v České republice výše 43 412 Kč, resp. její medián činil 37 463 Kč. Aktuální minimální mzda přitom činí 17 300 Kč.
- [65] Správní orgán si je vědom, že údaje zveřejněné Českým statistickým úřadem nemusejí odpovídat faktické realitě. Stejně tak je správnímu orgánu zřejmé, mzda účastníka řízení průměrné mzdy dosahovat nemusí. Vyměřená pokuta nepřevyšuje jednu čtvrtinu průměrné hrubé mzdy jednoho průměrně placeného pracovníka. Správní orgán odhaduje, že pro účastníka řízení je vyměřená pokuta dostatečně citelná, ne však likvidační.
- [66] Správní orgán k výši uložené pokuty doplňuje, že se jedná o pokutu, která činí 10 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta byla v souladu se shora citovanými standardy vyžadovanými soudními rozhodnutími zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobila vyvolat citelný (nikoli likvidační) zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníkovi řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto rozhodnutí. Takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující a pokuta tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi správního orgánu v obdobných nebo shodných případech.
- [67] I přes výše uvedené si je správní orgán vědom toho, že za aktuální inflační krize může být neprodlená úhrada vyměřené pokuty pro účastníka řízení problematická. Proto správní orgán účastníka řízení upozorňuje na ust. § 156 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů. To stanoví podmínky, na základě kterých je správce daně (tím je v tomto případě správní orgán, tedy Energetický regulační úřad) oprávněn na žádost daňového subjektu (účastníka řízení) nebo z moci úřední povolit úhradu uložené pokuty na splátky nebo o posečkání s úhradou (odklad splatnosti). Pokud má účastník řízení o některou z těchto variant zájem, může o její realizaci požádat správní orgán (Energetický regulační úřad). Předepsaný formulář pro formulář pro takovouto žádost neexistuje. Podanou žádost správní orgán posoudí. V případě vyhovění žádosti bude správní orgán moci povolit posečkání s úhradou uložené pokuty nebo rozložení platby na splátky.

VI. Náklady řízení

- [68] Souběžně je výrokem III. tohoto rozhodnutí ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění pozdějších ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který byl uznán vinným, resp. který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Jakub Krejčí, v. r.
oprávněná úřední osoba
Oddělení sankčních řízení

Obdrží: